

**Regionsenter for barn og
unges psykiske helse**

Helseregion Øst og Sør

Studieplan Modul 2

**Fordypning i behandlingsarbeid i Utviklingsrettet
intersubjektiv psykoterapi med ungdom, samt et
særlig fokus på egenutvikling som terapeut**

**For deltakere som har gjennomført Modul-1 i
samme metode i spesialistprogrammet.**

Deltid

Innhold

Innledning.....	1
Utviklingsrettet intersubjektiv psykoterapi.....	2
Målgruppe	2
Opptakskrav.....	2
Innhold og oppbygning.....	3
Utdanningsprogrammet vil gi.....	3
Arbeids- og undervisningsformer	3
Vurdering/oppgavekrav.....	5
Kursbevis.....	6
Pensum	6
Læringsmål.....	7
UNDERVISNINGSPLAN	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Innledning

Modul 2 er en videreføring og fordypning av valgt metode i modul 1. Hensikten er å integrere og utdype de tema og fokus som ble introdusert i modul 1.

Felles mål for læringsutbytte; på tvers av metodevalg

- Fremme kritisk og etisk refleksjon rundt bruk av tilnærmingene for ulike målgrupper og i ulike kontekster.
- Kunne vurdere tilnærmingens styrker og begrensninger i tråd med kunnskapsbasert praksis.
- Kunne omsette teori til klinisk praksis tilpasset egen rolle og arbeidssted.
- Systematisk kunne anvende kasusformulering til bruk i arbeid med å forstå helhetsbildet og begrunne behandlingsplan.
- Å bli bevisst barn, unge og omsorgspersoners behov for at iverksatte tiltak henger sammen og gir mening.
- Forholde seg aktivt til samarbeid, samvalg og brukermedvirkning som del egen praksis.
- Kunne gjøre vurdering av behov for arenafleksible tilnærminger.

Tilnærmingene som kan velges er:

- **Familieterapi**
- **Kognitiv atferdsterapi**
- **Utviklingsrettet intersubjektiv psykoterapi**
- **Sped- og småbarns psykiske helse.**

Utviklingsrettet intersubjektiv psykoterapi

Formålet med utdanningen er:

Modul 2 er en videre fordypning i utviklingsrettet intersubjektiv terapi. Mens modul 1 har hatt særlig fokus på endringsarbeid med barn og foreldre, har denne modulen ungdom og ungdomstid som fokus. Kunnskapen kandidatene har om utvikling og endring i dette perspektivet, flyttes over til ungdommens verden. Vi vil se på hva dette betyr, hva som kjennetegner ungdom, deres uttrykk og deres utviklingsbehov.

Modul 2 vier også større del av undervisningen til fokus på egenutvikling som terapeut. Den intersubjektive tilnærmingen vektlegger betydningen av terapeutens emosjonelle tilgjengelighet og nærværende oppmerksomhet i rommet. *Fokus på terapeutens egen utvikling står sentralt, da dette anes som et viktig omdreiningspunkt for å utdype og videreutvikle selve det intersubjektive i alle terapeutiske møter. Det arbeides gjennom igjennom øvelser, selvrefleksjon, kasusframlegg, og går på denne måten hånd i hånd med fordypning av kunnskap om hva utviklingsrettet intersubjektiv terapi er.* Målet er at kandidaten får en utvidet bevissthet rundt hva de har med seg inn i rommet, muligheter og begrensninger som følger av dette. Videre vil vi se på hvordan dette kan spille seg ut mellom ungdommen og kandidaten og hvordan forholde seg til det som vekkes i en selv på måter som blir vekstfremmende for begge parter.

Målgruppe

For alle faggrupper som arbeider med ungdom og psykiske helse (1., 2. og 3. linje)

Opptakskrav

Deltaker må ha gjennomført og fått godkjent Modul-1
For psykologer er dette godkjent som vedlikeholdsprogram.

Deltaker må under hele utdanningsforløpet være i minimum 50 prosent klinisk stilling med endringsarbeid med ungdom og deres familier. I tillegg må kandidaten i løpet av kurset ha minst to lengere behandlingsløp med en ungdom, med varighet på min 10-12 timer. Parallelt skal kandidaten ha kontakt med omsorgspersoner, der det arbeides med oversetting og veiledning.

Kandidaten må være innstilt på å jobbe med egen utvikling som terapeut, gjennom selvrefleksjon, øvelser og kasusframlegg.

Innhold og oppbygning

Deltidsstudium over 2 semestre, med 5 samlinger i seminargruppe, på tre dager (9-15.30) hver. Gruppestørrelse varierer, mellom 6-12 er vanligst.

2 E-læringsfilmer ses mellom samlingene

Refleksjonsoppgaver (3-5 sider) innleveres mellom hver samling.

Samlingene består av undervisning, øvelser, grupperefleksjoner over litteratur og andre relevante tema, samt kasusframlegg. Det vektlegges klinikknærhet og anvendbarhet av pensum til klinisk praksis.

Utdanningsprogrammet

Utviklingsrettet intersubjektiv psykoterapi med ungdom er en tilnærming der den transdiagnostiske betydningen av å jobbe med grunnfenomener i ungdommens utvikling står sentralt; emosjonsregulering, oppmerksomhet, agens og vitalitet. Endringsprosesser baserer seg i dette perspektivet på at utvikling er en kontinuerlig konstruksjonsprosess der ungdommens nye erfaringer bidrar til nyskaping og rekonstruksjon. Relasjonen mellom terapeut og den unge er et vesentlig anliggende.

Fordypningen bygger på et utviklings- og utviklingspsykopatologisk perspektiv der forståelsen av barns og unges vansker innebærer en forståelse av barnets egenart, tidligere utvikling, samspill og tilknytning. Dette gir føringer for utviklingsfremmende tilrettelegging og psykoterapeutiske prosesser.

Målet med utdanningen er å forstå og utdype de teoretiske aspekter tilnærmingen bygger på, og i praksis å kunne bruke denne formen for terapi med ungdom, der det er indikasjoner for det.

For videre konkretisering av læringsmål, se s. 7.

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger

Forelesninger blir benyttet for å introdusere fagstoff, gi oversikt, trekke frem hovedelementer, synliggjøre sammenhenger og formidle relevante problemstillinger.

E-læring

E-læring benyttes for å supplere og utvide opplæring i tilnærmingen både teoretisk og praktisk. Kunnskapen tas videre i seminargruppen for refleksjon rundt fremvisning av klinisk materiale.

Øvelser/ kasusfremlegg

Studiet er basert på læring gjennom egenaktivitet.

Daglige øvelser med oppmerksomt nærvær, øvelser knyttet til begrep og fenomener for å aktivere det personlige. Rollespill der deltakerne øver på terapeutisk holdning og ulike intervensjoner.

Studenten tar med film av eget klinisk materiale for visning i gruppen, der det arbeides med integrasjon av begreper og terapeutiske ferdigheter.

Veiledning

Studentene skal gjennom studiet ha 40 timer veiledning, individuelt eller i gruppe.

Psykologer kan delta i grupper på maks 4 deltakere.

Veiledningen skal ta utgangspunkt i studentenes egne kliniske arbeid med barn, unge og deres foreldre, og gjennomføres med godkjent veileder.

I tilfeller der deltakere ikke har tilgang på veiledere som fyller kravene, kan RBUP tilrettelegge for et gruppeveiledningstilbud der deltakerne betaler selv.

RBUP har følgende krav til veileder og veiledning;

Veileder

- Godkjent veileder fra egen fagforening der hvor slik godkjenning finnes
- Ha minst 5 års praksis med psykoterapi med barn og unge.
- Være spesialist i barne- og ungdomspsykologi (for psykologer).
- Ha egen utdanning i psykoterapi med barn og unge.
- Ha grundig kjennskap til forståelse av endringsprosesser i det intersubjektive perspektiv. Veileder må, ved tilfeller av tvil, godkjennes av RBUP gjennom en samtale. Vi har utarbeidet et skriv som beskriver krav til veiledere

Veiledningens struktur

- For å sikre kontinuitet i veiledningsprosessen, godkjennes ikke veiledningsavtaler av kortere varighet enn 20 timer med samme veileder.

Relasjon mellom veileder og student

- Relasjonen mellom veileder og student skal inneholde minst mulig hindringer for fri refleksjon. Veileder bør derfor ikke være studentens overordnede.

Tidsramme

- Veiledningen skal starte etter at utdanningen er påbegynt og være avsluttet senest 6 måneder etter avsluttet utdanning.

Direkteveiledning

- I RBUPs regi innebærer dette at studenten må legge frem video fra eget klinisk materiale i løpet av studiet.

Veiledningens fokus

- Veiledningen skal være basert på studentens psykoterapiforløp med ungdom.
- Veilederens oppgave er blant annet å hjelpe studenten til å knytte teori fra utdanningen til studentens terapiprosesser. Veileder må derfor ha god kjennskap til utdanningens innhold og progresjon.

Dokumentasjon på veiledning

- For å få vitnemål må studenten dokumentere minst 40 timers veiledning i løpet av studietiden og ha attest på at veiledningen er gjennomført.

Selvstudium og arbeidskrav

Studentene har selv ansvar for å tilegne seg kunnskap fra oppgitt litteratur gjennom selvstudier.

Deler av litteraturlisten med prioritert rekkefølge av artikler/kapitler, E-læringsvideoer og skriftlige refleksjonsoppgaver til hver samling.

Deltagelseskrav

Det er krav om minimum 80 prosent tilstedeværelse per semester, og 100 prosent i veiledning.

Dersom studenten overskrider fraværsgrensen på samlinger vil studieleder i samarbeid med seksjonsleder, vurdere om det er mulig å kompensere for fravær gjennom alternative krav. Dette kan for eksempel være individuelle skriftlige oppgaver.

Vurdering/oppgavekrav

Ved avslutning av studiet leverer studenten et skriftlig arbeid 8-10 sider, skriftstørrelse 12 og linjeavstand 1,5. Det er mulig å samle deler av tidligere refleksjonsnotat fra fordypningen til en avsluttende oppgave.

Oppgaven beskriver et selvstendig psykoterapeutisk behandlingsforløp innen aldersgruppen for utdanningen. Formålet med oppgaven er å fremvise en skriftlig refleksjon over en psykoterapeutisk behandling med bruk av utvalgte begrep som viser en integrasjon av teori og praksis.

Vurdering av avsluttende oppgave gjøres i konsensusformat av to sensorer. Mindre arbeidskrav vurderes av gruppelærer, men i samarbeid med studieleder ved usikkerhet

knyttet til godkjenning. Oppgavene vurderes som godkjent eller ikke godkjent, med kommentarer vedlagt

Ved klage på avsluttende oppgave, opprettes en klagekomite.

Ny og utsatt oppgave gjennomføres på samme måte som ordinær oppgave hvis ikke annet er angitt.

Kursbevis

Eget kursbevis som sammen med Modul-1 gir en fordypning i intersubjektiv utviklingsrettet psykoterapi med barn og ungdom.
Utstedes av RBUP.

Pensum

Ca 1500 sider

Læringsmål

Kunnskapsmål

- En fordypet forståelse gjennom repetisjon av kjernebegreper i det intersubjektive perspektiv; hvordan mennesket utvikler seg gjennom møte med en annens bevissthet, og hvordan ungdommens selvopplevelse og selvforståelse er forankret i en gjensidig interaksjon med andre mennesker. Ha grunnleggende kunnskap fra den empiriske spedbarnsforskningen som understreker at gjensidighet og affektiv interaksjon er grunnleggende for utvikling.
- en videre fordypning i teorigrunnet for utviklingsrettet intersubjektiv psykoterapi generelt og spesielt i forhold til hvordan tilnærmingen anvendes i arbeid med ungdom, deres familier og nettverk for øvrig, innenfor en korttidsintervensjon.
- Fordype forståelsen av hvordan endringsprosesser baserer seg på at utvikling er en kontinuerlig konstruksjonsprosess, der ungdommens nye erfaringer bidrar til nyskaping og rekonstruksjon. Se hvordan erfaringer fra terapien også kan bli del av dette.
- Å forstå ungdommens vansker ut i fra et utviklings – og utviklingspsykopatologisk perspektiv. Særlige hovedtema/dilemmaer og utviklingsoppgaver i ungdomsalder skal kjennes og kunne brukes som veiviser i terapeutisk arbeid med ungdom.
- Trening i hvordan gjenkjenne grunnfenomener og tema i de aktuelle kasus som blir lagt fram, få tak i det implisitte i kommunikasjonen.
- Øvelse i hvordan aktualisere dette i dialogen med ungdommen, samt reflektere over hvordan skjevutvikling i grunnfenomener kan se ut i ungdomsalder.
- Kjenne til forskning på psykoterapi med ungdom i dette perspektiv.
- Forstå det kreatives betydning for utvikling hos ungdom, både i livet og i terapiprosesser. Gjennom hypotetiske tanker, tegning, rollespill og fantasier der utvidelser kan skje «på liksom» som en forberedelse til i virkeligheten.
- De skal ha en grunnleggende forståelse av grunnfenomener i utvikling, og betydningen av å kunne oversette symptomer til skjevutvikling i grunnfenomener. Her gjelder det særlig hvordan gjenkjenne og ta i bruk denne kunnskapen i ungdomsterapier, der grunnfenomener kan uttrykke seg på nye måter enn i barndom.
- De skal utvikle en bevissthet rundt å forholde seg til avslutning av terapiprosesser. Ungdommers behov for autonomi og samtidig tilhørighet, blir særlig viktig.
- Ha en utdypet kunnskap om den terapeutiske relasjon, bryte dette ned i mindre deler og se hvordan eget bidrag også spiller inn i det intersubjektive felt.
- Kunnskap om, og erfaring av hvordan oppmerksomt nærvær knyttes direkte til intersubjektiv terapi gjennom betydningen av emosjonell tilstedeværelse i det som skjer her og nå.
- Jobbe med selvrefleksjon rundt de prosesser som spiller seg ut og det som trigges både fra innside og fra ungdommen i terapien. Fokus på relasjonen, begges bidrag inn i den aktuelle terapien får en framskutt plass.

Ferdighetsmål

- Kunne tilrettelegge for å skape allianse med ungdom og deres foreldre.
- Kunne oversette og anvende kunnskapen inn i det terapeutiske arbeidet
- Vurdere en ungdoms funksjonsnivå ut fra utviklingsmessige forventninger, samt tilby behandling som tilpasses ungdommens faktiske fungering.
- Kunne skreddersy behandlingsforløp gjennom å utarbeide systematiske kasusformuleringer. Kunne justere behandlingsløp underveis og identifisere interaktive brudd og reparasjoner.
- Kunne bidra til samskaping med den unge for å fremme intersubjektive endringsprosesser
- Å kunne hjelpe ungdom med oversettelse av ungdommens vansker til omsorgspersoner for å hjelpe dem til å gi ungdommen god utviklingsstøtte.
- Kunne oversette de vurderinger og hypoteser som genereres til et meningsfullt og fenomennært språk for både ungdommen, omsorgspersonene og relevant nettverk (skole), slik at de kan bli reelle brukerstemmer.
- Ha utviklet en integrert terapeutisk holdning med utgangspunkt i refleksiv kunnskap.
- Ha en nyansert og reflektert forståelse og kontakt med egne subjektive signaler og hvordan de best håndteres i det individuelle møte med ungdommen og deres foresatte.

Generell kompetanse

- Fordypningen gir kompetanse til å legge til rette for terapeutiske forløp med ungdom og deres omsorgspersoner i et utviklingsrettet intersubjektivt perspektiv, herunder og vurdere når denne behandlingen bør tilbys på bakgrunn av grundig kasusformulering og fastsettelse av utviklingsmål.
- Implementere kunnskap om hvordan forstå ungdommens vansker ut fra et utviklings og utviklingspsykopatologisk perspektiv; kunnskap om hvordan forståelse av ungdommens egenart, tidligere utvikling, samspill og tilknytning gir føringer for utviklingsfremmende tilrettelegging og psykoterapeutiske prosesser.
- Formidle kunnskap om oppdatert forskning som ligger til grunn for behandlingstilnærmingen

